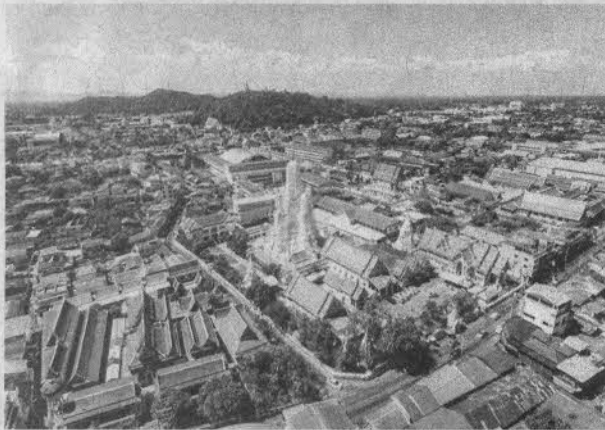

อนุรักษ'เมืองเก่า'

รักษาจิตวิญญาณความเป็นไทย

อนุรักษ์‘เมืองเก่า’ รักษาจิตวิญญาณความเป็น

เมืองเก่าเพชรบุรี

เมืองเก่าปัตตานี

เมืองเก่าลพบุรี

“เมืองเก่า” เป็นนิยามของเมือง ซึ่งมีคุณลักษณะและองค์ประกอบเมืองที่สะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น ทั้งคุณค่าในมิติทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศิลปะ อันเป็นรากฐานสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศ ควรค่าแก่การอนุรักษ์และส่งเสริมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่นำภาคภูมิใจของชุมชน รวมถึงการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีความโดดเด่นของประเทศ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้เป็นเจ้าภาพหลัก ที่จะเข้ามาดำเนินการ งานอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า เป็นพิเศษเฉพาะพื้นที่ โดยมีคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า โดย สผ.จะเป็นสำนักงานเลขานุการ

นางรวิวรรณ ภูมิเดช เลขาธิการ สผ. กล่าวว่า ปัจจุบัน คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้ประกาศเขต พื้นที่เมืองเก่า และได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า จำนวน 31 เมือง ครอบคลุมทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ทั้งนี้มีติด้านสิ่งแวดล้อมที่ สผ.ต้องดูแล นอกจากจะเป็นเรื่องมลพิษทั้งหลาย และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติ ยังมีมิติสิ่งแวดล้อมที่สำคัญอีกมิติหนึ่งคือ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต มรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลก ที่จะต้องให้ความสำคัญเพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่สำคัญระดับชาติที่ สผ.ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้ดูแล คือ พื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า

และวัฒนธรรม ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลก ที่จะต้องให้ความสำคัญเพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่สำคัญระดับชาติที่ สผ.ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้ดูแล คือ พื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า

“สำหรับพื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์ คงทราบความสำคัญกันดีแล้ว แต่ในเรื่องเมืองเก่า แม้จะไม่ได้เป็นสิ่งที่เพิ่งเกิดขึ้น แต่ก็มีประเด็นที่ต้องขับเคลื่อนตามนโยบายรัฐบาล ขณะนี้เรามีเมืองเก่าที่ได้รับการเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เพื่อการประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่าแล้ว 31 เมือง และอยู่ระหว่างดำเนินการ 5 เมือง คือ เมืองพิษณุโลก เมืองร้อยเอ็ด เมืองอุทัยธานี เมืองตรัง และเมืองฉะเชิงเทรา” เลขาธิการ สผ.กล่าว

รศ.โรจน์ คุณอนงค์ ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า กล่าวว่า คุณประโยชน์ของ

รวิวรรณ ภูมิเดช

เมืองเก่าเป็นจิตวิญญาณเป็นแหล่งพื้นฐานในการดำเนินชีวิต ดังนั้นการไม่อนุรักษ์ไว้ก็จะค่อยๆ หายไป ส่วนเน้นเรื่องของกระบวนการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน และการอนุรักษ์นั้นสามารถทำได้การพัฒนาในเชิงอนุรักษ์

รศ.โรจน์บอกด้วยว่า เป็นเรื่องเมื่อหลายร้อยปีที่แล้วยังสามารถอยู่คนอยู่อาศัยมีกิจกรรมประเพณีผ่านกาลเวลามาทำให้เราเป็นปัจจุบันเมืองใหม่ถ้าไม่มีเมืองเก่ามาก่อนพื้นฐาน ก่อให้เกิดเมืองใหม่ในปัจจุบัน

เมืองเก่าเป็นรากฐานเมืองเก่าขึ้นมารวดเร็วให้ได้ออนาคคือ 1.ดรักษาสมแม่น้ำให้ช่วยเมืองเก่านักท่องเที่ยวด้านสังคม

องเก่า'

ความเป็นไทย

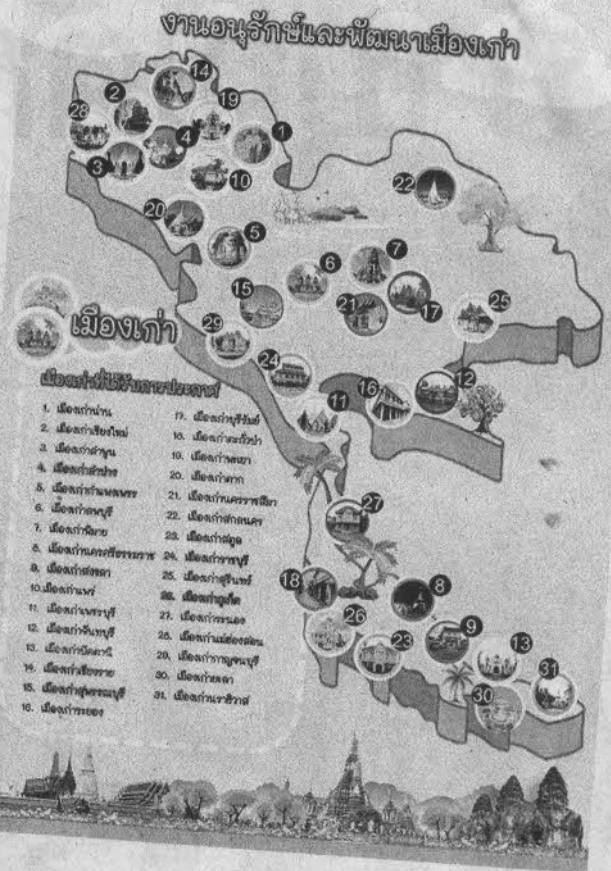

รวีวรรณ ภูริเดช

ระดับโลก ที่จะ
แวดล้อม ในพื้นที่
ให้ดูแล คือ พื้นที่
กันดีแล้ว แต่ใน
ี่มีประเด็นที่ต้องจับ
ความเห็นชอบจาก
31 เมือง และอยู่
เมืองร้อยเอ็ด เมือง
สผ.กล่าว

เมืองเก่าเป็นจิตวิญญาณเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับเยาวชนในการซึมซับ
พื้นฐานในการดำเนินชีวิต ดังนั้น การอนุรักษ์เมืองเก่าจึงเป็นหัวใจสำคัญถ้า
ไม่อนุรักษ์ไว้ก็จะค่อยๆ หายไป ส่วนในด้านของการจัดทำแผนแม่บทนั้นจะ
เน้นเรื่องของกระบวนการมีส่วนร่วม เนื่องจากแต่ละเมืองเก่านั้นมีบริบทที่
แตกต่างกัน และการอนุรักษ์นั้นสามารถไปได้กับการพัฒนาควบคู่กัน หรือ
เรียกได้ว่าการพัฒนาในเชิงอนุรักษ์

รศ.โรจน์บอกว่า เป็นเรื่องน่าอศรรยว่าเมืองเก่าเป็นเมืองที่มีชีวิต
เมื่อหลายร้อยปีที่แล้วยังสามารถอยู่ และมีชีวิตอยู่ได้ หมายความว่ายังมี
ผู้คนอยู่อาศัยมีกิจกรรมประเพณียังทำอยู่เป็นเรื่องราวที่น่าอศรรย มันส่ง
ผ่านกาลเวลาทำให้เราเป็นปัจจุบัน ในขณะที่เดียวกันเมืองเก่าเป็นรากฐาน
เมืองใหม่ถ้าไม่มีเมืองเก่ามาก่อน ก็ไม่มีเมืองใหม่ ไม่ได้ ผู้คนที่นี่จะเป็น
พื้นฐาน ก่อให้เกิดเมืองใหม่ในปัจจุบัน

“ผมเรียนอย่างนี้ครับ ในเรื่องของความยั่งยืนเป็นสิ่งที่เราปรารถนา
ความยั่งยืนเป็นเรื่องของสิ่งแวดล้อม เรื่องสังคม เรื่องเศรษฐกิจ เรื่องสิ่ง
แวดล้อมเองกับเมืองเก่าในปัจจุบันก็จะเห็นเมืองเก่าเป็นเมืองที่รักษาสภาพ
แวดล้อมได้เป็นอย่างดีแล้วมีต้นไม้มันขึ้นขึ้นบนบรยากาศเป็นแบบเดิมมี
ทั้งน้ำก็ยังมีสะอาดไม่มีมลพิษโดยะบนก็เป็นวิถีชีวิตแบบเดิมจริงๆ เพราะ
ฉะนั้นเมืองเก่าช่วยรักษาสภาพแวดล้อมได้ ในขณะที่เดียวกันด้านเศรษฐกิจเมือง
เก่าเรามีประโยชน์ได้บ้างในยุคตอนนี้ที่การท่องเที่ยวจะเป็นกระดูก
สันหลังของชาติ คือนักท่องเที่ยว รายได้หลักมาจากนักท่องเที่ยว”

ทางด้านสังคม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่สุด รศ.โรจน์บอกว่า เห็นได้ในหลาย
ประเทศที่เขาเก็บแหล่งอย่างนี้เป็นอย่างดี ยกตัวอย่าง ญี่ปุ่นเก็บอาคาร
สถานที่เก่าแก่ เมืองเก่าเกียวโต เมืองเก่าโอซาก้า เด็กเหล่านั้นถูกฟูมฟัก
เติบโตขึ้นมาซึมซับเรื่องจิตวิญญาณความเป็นคนญี่ปุ่น ขณะเดียวกันคน
เหล่านั้นเติบโตเป็นพลเมืองที่รักษาบ้านเมืองพร้อมที่จะเสียสละทุกอย่าง
ให้บ้านเมืองไปต่อไป

“ผมถึงเรียนว่าในเรื่องด้านของสังคมเมืองเก่าสำคัญที่สุดนั้นเป็น
แหล่งเรียนรู้ของเยาวชน เราอย่าเพียงเห็นเมืองเก่าเป็นเพียงแหล่ง
ท่องเที่ยวทำให้คนไปเที่ยวถ่ายรูป แต่ในจริงๆ ในระหว่างที่เขาถ่ายรูปเขา
เห็นวัฒนธรรมต่างๆ เขาซึมซับความเป็นคนไทยโดยไม่รู้เนื้อรู้ตัว สิ่งเหล่านี้อยู่ในตัวเขาเป็นพื้นฐานที่จะก่อให้เกิดการดำเนินการในสังคม ในปัจจุบัน
ผมเรียนว่าไม่จำเป็นด้านสิ่งแวดล้อมเศรษฐกิจสังคมนี้ ซึ่งเป็นแกนหลัก
ความยั่งยืนอยู่ในเรื่องการอนุรักษ์เมืองเก่า” รศ.โรจน์กล่าว

และบอกทั้งท้ายว่า เพราะฉะนั้นการอนุรักษ์เมืองเก่าเป็นหัวใจ
สำคัญถ้าไม่อนุรักษ์ในส่วนนี้ไว้ ในอนาคตก็ไม่เหลือก็จะค่อยๆ หายไป
จิตวิญญาณก็ค่อยๆ หายไป เพราะเมืองเก่าทั้งหลายจะเริ่มมีบริบทของ
ความเจริญแทรกเข้าไป ในขณะที่เขาเติบโตไม่รู้ทิศทางที่สำคัญเขาก็
ทำลายสิ่งเหล่านี้ไปเรื่อยๆ